

LEVE MED

Magasinet for Personskadeforbundet LTN
#Utgave 4 - 2020

s.4

Personskadeforbundet LTN
har en viktig rolle fremover

Etterslepet i helsevesenet

s.4

Juss

s.8

Sorg som diagnose

s.10

LEDER Eli Eiklid

Nedstengingen av Norge har en stor bakside. Dessverre rammes mange av medlemmene i Personskadeforbundet LTN på flere måter enn mange andre.

Eli Eiklid

Nedstengingen av Norge

har en stor bakside. Dessverre rammes mange av medlemmene i Personskadeforbundet LTN på flere måter enn mange andre. Denne erkjennelsen gjør at jeg tør påstå at organisasjonen vår, i den tiden vi er inne i, er viktigere enn på lenge.

Her er noen av feltene jeg ser vi rammes spesielt på:

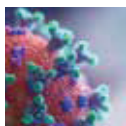
- Helsevesen er avstengt for å redusere smittefaren, men også for å rydde plass til de som blir syke av viruset. Noen uker etter at pandemien var et faktum meldte alle landets helseregioner om stor pasientnedgang. Totalt hadde 100 000 pasienter fått sine behandlinger satt på vent. Her rammes både de som trenger spesialisert rehabilitering for å holde seg gående, og de som i hurten og sturten ble utskrevne av landets spesialisthelsetjeneste – og plassert hjemme eller på et kommunalt tilbud.
- Tilgangen til fastleger, fysioterapeuter og andre instanser er også komplisert å nå. En digital løsning har kommet, men selvsagt kan det være uvant å få hjelp til den vonde skuldra eller de stive beina gjennom skjerminstruksjoner.

- Et annet område vi er rammet på er nedstengingen av skoler og barnehager. Barn som sliter med kognitive eller andre plager får ikke den ekstra oppfølgingen de trenger. Det samme gjelder barn som pårørende av foreldre som har utfordringer, der «skole og barnehagetiden» var tiden foreldrene hvilte seg.
- Å få konsultasjon for å snakke med en lege for å få nødvendig dokumentasjon for å søke arbeidsavklaringspenger eller annen tilrettelegging er også vanskelig.

Som forbund skal vi jobbe for å minne myndighetene på de uheldige konsekvensene slik at de om mulig kan gjøre justeringer. Det er viktig i situasjonen vi står i nå, men særlig når landet vårt etterhvert skal åpnes opp og normaliteten igjen skal på plass. For at etterslepet, senvirkningene og systemene skal fungere vil vi, med vår erfaringsbaserte kunnskap, solide organisasjon og nettverk, gjøre alt vi kan for å passe på at våre rettigheter og tilbud ikke forsvinner.

INNHold utgave 4 – 2020

Koronaen og etterslepet i helsevesenet

s.4

Smått og viktig

s.12

Sorg som diagnose

s.10

Hvorfor være mer aktiv?

s.7

La det spire og gro

s.14

Selius

s.26

PERSONSKADEFORBUNDET LTN

Adresse: Hausmanns gate 19, 0182 Oslo

Telefon: 22 35 71 00

E-post: post@personskadeforbundet.no

REDAKSJON

Redaktør: Gunn Kvalsvik

Telefon: 22 35 71 00

E-post: levemed@personskadeforbundet.no

ANNET

Annonser: faktserv@faktserv.no

Grafisk produksjon: Trykkpartner AS

Design: Tomorrow Creatives (www.t-c.no)

Hva vil skje
med etterslepet
i helsevesenet

Ulykker og personskader skjer nemlig også i disse tider, og rehabilitering er like viktig som før. Da må Personskadeforbundet LTN passe på at Helse-Norge ikke glemmer oss.

Midt opp i kaoset vi er inne i slår det meg: Nå trenger vi Personskadeforbundet LTN mer enn noen gang.

TEKST: Gunn Kvalsvik

Mens myndighetene jobber på høygir for å redusere smittetrekvensen av Covid-19-pandemien, næringslivet kaver for å overleve – så har forbundet en viktig rolle: Vi skal være vaktbikkja som passer på og kjemper for rettighetene til de som er eller blir rammet av skader. Ikke en ny rolle, men kanskje viktigere enn noen gang.

Ulykker og personskader skjer nemlig også i disse tider, og rehabilitering er like viktig som før. Da må Personskadeforbundet LTN passe på at Helse-Norge ikke glemmer oss.

HELSEVESENET UNDER COVID-19

– Etter at viruset kom til landet vårt, tok det ikke lang tid før vi så konturene av et nytt helsevesen. En forvandling som – naturlig nok – i hovedsak handlet om å gi plass til, lage gode smittevernrutiner og å ivareta syke koronapasienter, sier Per Oretorp, assisterende generalsekretær i Personskadeforbundet LTN.

Covid-19 forskjøv og endret det helsevesenet vi kjenner til, og som blant annet Personskadeforbundet LTN møysommelig har bidratt til å bygge opp, forteller Oretorp.

I løpet av kort tid ble sykehusavdelinger ryddet, pasienter sendt hjem til sine hjemkommuner og rehabiliteringstilbudene

barbert ned til et minimum. Akutt- og traumemottak opprettholdt sin funksjon. Hardt skadde skulle fortsatt reddes, men oppfølging etter skader ble nedprioritert. I tillegg ble retningslinjer som var nedfelt i Nasjonal traumeplan satt til side.

Myndighetenes «pause- og ryddeknapp» har allerede ført til et stort etterslep. Blant annet melder flere avdelinger ved Oslo universitetssykehus (OUS) om nedgang i antall operasjoner og liggedager. Intermediærposten for behandling av pasienter med alvorlige hjerneskader har midlertidig blitt stengt i forbindelse med omgjøring til en såkalt kohortsengepost for Covid-19 pasienter. Den 7. april skriver Aftenposten at sykehuset melder om at rundt halvparten av alle sykehussenger står tomme. Grunnen er rydding i påvente av koronapasienter.

– Alarmerende, fordi vi vet at vanlige sykdommer og behandlingsskrevende tilstander ikke har forsvunnet – bare at behandlingen er satt på vent, sier Oretorp.

Situasjonen ved OUS er ikke unik. Det er nedgang i ikke-Koronarelaterte innleggelser ved alle landets sykehus. I Bergen rapporterte helsemyndighetene fire uker etter omprioriteringene grunnet Covid-19 om at hele 30 000 planlagte polikliniske avtaler, behandlinger og operasjoner er avlyste. Det betyr at Haukeland sykehus har redusert sin kapasitet med 40 prosent.

VI SAMLER KUNNSKAP OG SIER I FRA

Personskadeforbundet LTN har siden pandemiens utbrudd hatt jevnlig kontakt med

ulike helseinstanser. Samtlige melder om stenging og/eller svært redusert kapasitet, og sier at de frykter det store etterslepet.

– Senest i påsken fikk vi en melding fra UNN, der seksjonsleder Christoph Schäfer skriver at han er bekymret for at totalkapasiteten i regionen er for lav og faktisk nå ligger under det som er vanlig sommerdrift, forteller Oretorp, og legger til at forbundet tidlig meldte fra til stortingsrepresentanter og media om at vi var bekymret for konsekvensene. Særlig er vi bekymret for pasienter som, på grunn av stengte rehabiliteringsavdelinger, nå ikke får den oppfølgingen og behandlingen som de har behov for og krav på etter alvorlige skader.

Han håper at myndighetene tar dette på alvor.

– Vi ser at dette kommer til å bli et stort problem og har derfor oppfordret våre folkevalgte om å starte planleggingen fremover. Det vil mest sannsynlig ikke være tilstrekkelig at helseforetakene gjenopptar ordinær drift. For at de pasienter som nå må vente på nødvendig behandling og rehabilitering skal få mulighet til å bli så bra som mulig, må kapasiteten i helsevesenet etter hvert økes til et nivå som overstiger det som var tilfelle før pandemien.

Han sier at forbundet vil følge opp og være en aktiv «vaktbikkje». Særlig i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020, og ikke minst til høsten i forbindelse med arbeidet med statsbudsjett for 2021.

....>

